

**KOMENDA GŁÓWNA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ**

ZATWIERDZAM

Komendant Główny
Państwowej Straży Pożarnej
nadbryg. dr inż. Mariusz Feltynowski
(podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)

**PROGRAM
SZKOLENIA STARSZYCH INSTRUKTORÓW
RATOWNICTWA
WYSOKOŚCIOWEGO KSRG**

Warszawa, 28-10-2024 r.

Opracowanie merytoryczne:

- Biuro Edukacji KG PSP
- Krajowe Centrum Koordynacji Ratownictwa

Konsultacje merytoryczne:

- Instruktorzy i starsi instruktorzy ratownictwa wysokościowego KSRG

Konsultacje metodyczne:

- Biuro Edukacji KG PSP

Spis treści

I. ZAŁOŻENIA DYDAKTYCZNO-WYCHOWAWCZE	4
1. Cel szkolenia	4
2. Sylwetka absolwenta	4
3. Warunki przyjęcia na szkolenie.....	5
4. Nabór	5
5. Uprawnienia starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG	5
II. REALIZACJA PROCESU DYDAKTYCZNEGO	6
1. Organizacja szkolenia.....	6
III. LITERATURA	8
IV. AKTY PRAWNE	8
V. ZAŁĄCZNIKI	9

I. ZAŁOŻENIA DYDAKTYCZNO-WYCHOWAWCZE

1. Cel szkolenia

Celem szkolenia jest przygotowanie instruktorów ratownictwa wysokościowego KSRG do pełnienia roli starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG.

2. Sylwetka absolwenta

Po ukończeniu szkolenia słuchacz powinien:

- a) w sferze poznawczej:
  - wymieniać podstawy prawne związane z ratownictwem wysokościowym z użyciem statków powietrznych;
  - wyjaśniać zasady organizacji szkoleń w zakresie ratownictwa wysokościowego zgodnie z zasadami BHP i BHS z użyciem statków powietrznych;
  - omawiać zasady przeprowadzania szkoleń oraz egzaminów w zakresie ratownictwa wysokościowego z uwzględnieniem metodyki z użyciem statków powietrznych;
  - omawiać zasady bezpieczeństwa podczas prowadzenia działań ratowniczych na statku powietrznym;
  - omawiać budowę sprzętu stosowanego w ratownictwie wysokościowym z użyciem statku powietrznego, zasadę jego działania, kontrolę bieżącą oraz jego konserwację;
  - omawiać zasady budowy stanowisk stosowanych w ratownictwie wysokościowym na statku powietrznym;
  - omawiać zasady doboru, budowy oraz obsługi układów ratowniczych i technik do zaistniałych sytuacji stosowanych na statku powietrznym;
  - omawiać zasady taktyki stosowanej w ratownictwie wysokościowym z użyciem statków powietrznych;
  - omawiać zakres tematyczny zawarty w programach z zakresu ratownictwa wysokościowego z użyciem statków powietrznych;
  - wyjaśniać zagrożenia związane ze szkoleniem ratowników w zakresie specjalistycznym ratownictwa wysokościowego z użyciem statków powietrznych;
- b) w sferze praktycznej:
  - organizować i prowadzić szkolenie w zakresie ratownictwa wysokościowego;
  - dobierać sprzęt do stosowanych technik i nauczać jego obsługi;
  - kontrolować sprzęt ratownictwa wysokościowego i nauczać zasad jego konserwacji;
  - nauczać budowy stanowisk na statku powietrznym;
  - budować układy ratownicze i nauczać ich budowy oraz obsługi na statku powietrznym;
  - nauczać taktyki stosowanej w ratownictwie wysokościowym z użyciem statków powietrznych;
  - nauczać i stosować zasady bezpieczeństwa podczas działań ratownictwa wysokościowego z użyciem statków powietrznych;
- c) w sferze motywacyjnej mieć ukształtowane postawy:
  - odpowiedzialności za bezpieczeństwo swoje i innych podczas prowadzenia działań z zakresu ratownictwa wysokościowego oraz podczas szkoleń;
  - odpowiedzialności za prowadzenie zajęć zgodnie z programem szkolenia i ustaleniami unifikacji instruktorskich;
  - odpowiedzialności za stan obiektów i sprzętu;

- dbałości o ciągłe pogłębianie wiedzy;
- dbałości o własną kondycję psychofizyczną.

3. Warunki przyjęcia na szkolenie

Warunkiem przyjęcia na szkolenie jest:

- skierowanie, którego wzór określa załącznik nr 1, potwierdzające spełnienie określonych w nim wymagań;
- przejście procesu naboru, według zasad określonych w pkt 4 przedmiotowego programu.

4. Nabór

- a) Biuro Edukacji Komendy Głównej PSP ogłasza nabór na szkolenie starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG.
- b) Na podstawie przesłanych kart zgłoszeń, Dyrektor Biura podejmuje decyzję o zakwalifikowaniu słuchacza na przedmiotowe szkolenie.
- c) Zakwalifikowany słuchacz:
  - otrzymuje pisemne potwierdzenie, które upoważnia go do niezbędnego stażu,
  - losuje jeden temat, do którego będzie przygotowywał materiał dydaktyczny,
  - po wylosowaniu tematu słuchacz losuje starszego instruktora recenzenta.
- d) Tematy, o których mowa powyżej, opracowuje każdorazowo organizator szkolenia w uzgodnieniu ze starszymi instruktorami ratownictwa wysokościowego KSRG, a jej zakres wynika z materiału nauczania ze szkolenia specjalistycznego:
  - ratowników śmigłowcowych KSRG,
  - ratowników śmigłowcowych KSRG – operatorów.
- e) Starszy instruktor recenzent to osoba, która:
  - posiada tytuł starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG,
  - jest ujęta w wykazie kadry przewidzianej do prowadzenia szkoleń specjalistycznych w zakresie ratownictwa wysokościowego na dany rok kalendarzowy.
- f) Zadaniem starszego instruktora recenzenta jest udzielenie niezbędnej pomocy słuchaczowi w opracowaniu materiału dydaktycznego.
- g) Organizator szkolenia odpowiedzialny jest za nawiązanie kontaktu pomiędzy słuchaczem a starszym instruktorem recenzentem.
- h) Z przeprowadzonego naboru sporządza się protokół zawierający informację o terminie i miejscu przeprowadzenia przedsięwzięcia, uczestnikach oraz wynikach.

5. Uprawnienia starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG

- a) Absolwent szkolenia:
  - otrzymuje tytuł starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG (który na wniosek organizatora szkolenia nadaje komendant główny PSP).
  - może prowadzić wszystkie szkolenia z ratownictwa wysokościowego realizowane przez KSRG według programów zatwierdzonych przez komendanta głównego PSP.

II. REALIZACJA PROCESU DYDAKTYCZNEGO

1. Organizacja szkolenia

- a. Szkolenie organizowane jest przez Biuro Edukacji Komendy Głównej PSP.
  - b. Szkolenie składa się z dwóch etapów:
    - I etap – staż na szkoleniach z zakresu ratownictwa śmigłowcowego,
    - II etap – przygotowanie materiału dydaktycznego.
  - c. Etap I i II mogą być realizowane równocześnie.
  - d. Osobą odpowiedzialną za prawidłową realizację szkolenia jest kierownik szkolenia.
Do jego zadań należy:
    - prowadzenie nadzoru nad realizacją programu szkolenia,
    - koordynowanie realizacji stażu na szkoleniach,
    - przygotowanie i przeprowadzenie losowania tematów do opracowania materiału dydaktycznego,
    - przygotowanie i przeprowadzenie losowania starszego instruktora recenzenta,
    - przygotowanie dokumentacji szkoleniowej.
  - e. Przed rozpoczęciem szkolenia kierownik ma obowiązek przedstawić słuchaczowi zasady organizacji oraz sposób oceny.
  - f. I etap szkolenia polega na odbyciu stażu, pod nadzorem opiekuna, na szkoleniu specjalistycznym:
    - ratowników śmigłowcowych KSRG,
    - ratowników śmigłowcowych KSRG – operatorów.
  - g. Opiekunem stażu może być osoba, która spełnia wymogi dla starszego instruktora recenzenta określone, w części I, pkt 4, lit. e niniejszego programu.
  - h. Na jednego opiekuna stażu podczas jednego szkolenia może przypadać maksymalnie dwóch słuchaczy.
  - i. Słuchacz zgłasza swoją gotowość odbycia stażu do właściwego organizatora szkolenia specjalistycznego. Na stażu obowiązują go takie same wytyczne co do stroju i wyposażenia w specjalistyczny sprzęt jak słuchacza danego szkolenia, chyba że poczyni inne ustalenia z organizatorem szkolenia.
  - j. Na stażu słuchacza obowiązuje 100% frekwencja na zajęciach. Weryfikacja obecności prowadzona jest na bieżąco.
  - k. W trakcie stażu słuchacz może prowadzić (pod nadzorem opiekuna) do 25% zajęć teoretycznych i praktycznych.
  - l. W przypadku większej liczby słuchaczy na stażu, łączny czas prowadzenia przez nich zajęć nie może przekraczać 25% czasu przeznaczanego na szkolenia.
  - m. Szkolenia, podczas których prowadzony jest staż mogą zostać wydłużone maksymalnie do:
    - 10% czasu przewidzianego na jego realizację przy 1 stażystce na opiekuna stażu,
    - 20% czasu przewidzianego na jego realizację przy 2 stażystach na opiekuna stażu.
- O wydłużeniu czasu szkolenia decyduje organizator szkolenia na wniosek opiekuna stażu.

- n. Opiekun stażu, sporządza opinię o słuchaczu (zgodnie z załącznikiem nr 3), w której rekomenduje lub nie jego przydatność do roli starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG.
- o. W celu zaliczenia stażu, słuchacz musi uzyskać rekomendację z każdego rodzaju szkolenia przewidzianego w stażu.
- p. Zaliczenie stażu ewidencjonowane jest każdemu słuchaczowi w „Indywidualnej karcie ratownika wysokościowego”. Wpisów w kartach dokonuje się zgodnie z „Zasadami organizacji ratownictwa wysokościowego w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym”.
- q. Ze stażu, w którym słuchacz nie uzyskał rekomendacji na egzamin końcowy (negatywna opinia o stażu lub brak 100% frekwencji na zajęciach), nie sporządza się wpisu w „Indywidualnej karcie ratownika wysokościowego”, a opiekun w opinii zaleca ponowny staż z danego rodzaju szkolenia.
- r. Słuchacz opracowuje materiał dydaktyczny na wylosowany temat, który następnie przedkłada do zaopiniowania starszemu instruktorowi recenzentowi.
- s. Starszy instruktor recenzent, po zaopiniowaniu materiału dydaktycznego (wymagana pisemna wersja zgodna ze wzorem, który stanowi załącznik nr 4) informuje organizatora szkolenia o zarekomendowaniu słuchacza do funkcji starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG i przekazuje jeden egzemplarz opinii słuchaczowi (dopuszcza się formę zeskanowanego dokumentu).
- t. Słuchacz przed zakończeniem szkolenia ma obowiązek dostarczenia zatwierdzonego materiału dydaktycznego (w uzgodnionej uprzednio formie) wraz z opinią starszego instruktora recenzenta do Biura Edukacji Komendy Głównej PSP, co jest jednoznaczne ze zgodą na jego umieszczenie w „Bazie wiedzy” na stronie internetowej Komendy Głównej PSP.
- u. Absolwentem szkolenia jest słuchacz, który spełnił wszystkie poniższe wymogi:
  - otrzymał rekomendację materiału dydaktycznego od starszego instruktora recenzenta,
  - przekazał zatwierdzony materiał dydaktyczny do Biura Edukacji Komendy Głównej PSP wraz z opinią starszego instruktora recenzenta,
  - uzyskał dwie pozytywne opinie ze stażu na dwóch różnych rodzajach szkolenia specjalistycznego.
- v. Po spełnieniu warunków wskazanych powyżej, organizator szkolenia wnioskuje do komendanta głównego Państwowej Straży Pożarnej o nadanie absolwentowi przedmiotowego szkolenia tytułu starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG.
- w. Absolwent szkolenia otrzymuje zaświadczenie, którego wzór określa załącznik nr 2.

III. LITERATURA

Do przedmiotowego szkolenia zalecana jest literatura wskazana w:

1. Programie szkolenia specjalistycznego ratowników śmigłowcowych KSRG.
2. Programie szkolenia specjalistycznego ratowników śmigłowcowych KSRG – operatorów. oraz materiały dydaktyczne zamieszczone w:
  - bazie wiedzy KG PSP <https://www.gov.pl/web/kgpsp/baza>

IV. AKTY PRAWNE

1. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 17 września 2021 r. w sprawie szczegółowej organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (Dz. U. poz. 1737).
2. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 sierpnia 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków bezpieczeństwa i higieny służby strażaków Państwowej Straży Pożarnej (Dz.U. poz. 1681).
3. Zasady organizacji ratownictwa wysokościowego w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym.

V. ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1

.....
(pieczętka jednostki delegującej)

KARTA SKIEROWANIA

Jednostka delegująca

Nazwa .....

Adres .....

tel. / fax / e-mail .....

Kieruję Pana / Panią.....

(stopień, imię i nazwisko)

Nr identyfikacyjny / ewidencyjny PSP .....

na szkolenie instruktorów ratownictwa wysokościowego KSRG

organizowane przez.....

Oświadczam, że kierowany / -a:

- a) posiada tytuł instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG,
- b) posiada tytuł ratownika śmigłowcowego KSRG – operatora,
- c) w ciągu ostatnich 2-ech lat odbył minimum 4 godziny ćwiczeń lub działań w locie z użyciem śmigłowca, w tym min. 2 godziny jako operator,
- d) posiada kwalifikacje ratownika, aktualne na czas trwania szkolenia, zgodne z wymaganiami określonymi w ustawie o Państwowym Ratownictwie Medycznym,
- e) posiada kartę szkolenia wstępnego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy lub zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, aktualne na czas trwania szkolenia,
- f) uzyskał / -a z ostatniej okresowej oceny sprawności fizycznej strażaka Państwowej Straży Pożarnej ocenę minimum 4 (dobra),
- g) nie posiada przeciwwskazań do pełnienia służby na stanowiskach bezpośrednio związanych z działaniami ratowniczymi,
- h) posiada orzeczenie komisji lekarskiej lub zaświadczenie lekarskie potwierdzające okresowe badanie lekarskie, aktualne na czas trwania szkolenia.

.....
(miejscowość, data)

.....
(podpis przełożonego uprawnionego do mianowania)

.....
(pieczęć podłużna)

ZAŚWIADCZENIE

.....
(stopień, imię i nazwisko)

Nr identyfikacyjny / ewidencyjny PSP .....

Ukończył.....

szkolenie starszych instruktorów ratownictwa wysokościowego KSRG

przeprowadzone w .....

w okresie od ..... r. do ..... r.

według programu z dnia .....

zatwierdzonego przez .....

....., dnia .....r.
(miejscowość)

Nr

ORGANIZATOR

.....
(pieczęć, podpis)

**Opinia ze stażu podczas
szkolenia starszych instruktorów ratownictwa wysokościowego KSRG**

Stopień, imię i nazwisko stażysty: .....

Numer identyfikacyjny / ewidencyjny PSP: .....

Stopień, imię i nazwisko opiekuna stażu: .....

Staż na szkoleniu specjalistycznym: ratownika śmigłowcowego KSRG / ratownika śmigłowcowego KSRG – operatora * realizowanego przez .....

(nazwa organizatora szkolenia)

w dniach .....

Opinia o słuchaczu:

.....
.....
.....
.....

Mając powyższe na uwadze rekomenduję / nie rekomenduję* nadanie .....

(stopień, imię i nazwisko)

tytułu starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG.

Zalecenia*:

.....
.....
.....

.....
(podpis opiekuna stażu)

* - niewłaściwe skreślić

Opinia o materiale dydaktycznym przygotowanym w ramach szkolenia starszych instruktorów ratownictwa wysokościowego KSRG

Stopień, imię i nazwisko słuchacza: .....

Numer identyfikacyjny / ewidencyjny PSP: .....

Stopień, imię i nazwisko instruktora recenzenta: .....

Nazwa wylosowanego tematu: .....

Forma realizacji materiału dydaktycznego: *

Prezentacja / film / skrypt / konspekt / inna (.....)

Opinia o materiale dydaktycznym:

.....
.....
.....
.....

Mając powyższe na uwadze rekomenduję / nie rekomenduję* nadanie .....
(stopień, imię i nazwisko)
tytułu starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG.

.....
(podpis instruktora recenzenta)

* - niewłaściwe skreślić